

TRYGG OPPVEKST I FLÅ

- Plan for forebyggende arbeid mot omsorgssvikt og atferdsvansker - HØRINGSUTGAVE

SAMMENDRAG

En plan som skal bidra til å fremme gode oppvekstvilkår for barn og unge i Flå kommune. Planen vektlegger forebyggende arbeid, systematisk innsats og helhetlige tjenester.

Anita Juul Storeli

Oppvekstsjef

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	2
1.1 Barnets beste og FN sine bærekraftsmål	3
1.2 Målgruppe	3
1.3 Hovedmål	3
1.3.1 Strategiske mål	3
1.4 Brukermedvirkning.....	4
1.5 Taushetsplikt, opplysningsplikt og meldeplikt.	4
1.6 Samhandlingsmodell	4
2. Innsatsområder i Flå kommune.....	6
2.1 Inkludering.....	6
2.1.1 Mål.....	6
2.2 Tverrfaglig samhandling	6
2.2.1 Mål.....	6
2.3 Forebygging	7
2.3.1 Mål.....	7
2.4 Tidlig innsats.....	7
2.4.1 Mål.....	7
3 Tiltak i Flå kommune	8
3.1 Hva er god hjelp, hva er gode tiltak?.....	8
3.2 Tiltakspyramiden	8
3.3 Tiltak for alle	9
3.4 Tiltak for noen	22
3.5 Tiltak for få	28

Referanseliste

Vedlegg:

1. Intervju mal, med innspill

Foto forside: fra isfiskedag ettervinter 2023 v/Marius Martinsen

1. Innledning

I følge nasjonal faglig retningslinje «Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge» bør Flå kommune «sikre at ansatte som arbeider med barn og unge har generell kunnskap om beskyttelses- og risikofaktorer og tegn og signaler, slik at de tidlig kan identifisere de som lever i en risikosituasjon» (Helsedirektoratet, 2019, Kapittel 1, første avsnitt)

Alle skal handle så tidlig som mulig, alltid med tanke på barnets beste. Det er grunnleggende viktig at barn og unge selv og foresatte involveres fra et tidlig tidspunkt. Unntaket fra dette er ved mistanke om vold og overgrep, da skal melding til barnevernet sendes umiddelbart (Barnevernsloven, 2021, paragr. 13–2).

Ifølge «Lov om folkehelsearbeid» (Folkehelseloven, 2012) skal kommunen ha nødvendig og løpende oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Nasjonal veileder «Psykisk helsearbeid barn og unge» (Helsedirektoratet, 2023) viser også til denne loven og kommunens ansvar for å utarbeide planer og tiltak på bakgrunn av folkehelseoversikten også innenfor psykisk helse. Flå kommune har utarbeidet en samhandlingsmodell og en tiltaksoversikt som bygger på «Interkommunal handlingsplan for forebyggende arbeid for barn og unge i risiko 2024-2027» (Hallingdalskommunene, 2024) og Flå kommunes «Oversiktsdokument for folkehelsen i Flå 2024-2027», behandlet i kommunestyremøte 11.04.24 (Glesne, 2024).

Kommunen søkte kompetanse og innovasjonstilskudd fra KS og mottok tilskudd i 2022 og 2023. Arbeidet startet bredt, tverrfaglig sammensatt, med ledelse fra KS-konsulent Jørn Arild Mikkelsen høsten 2022. Her var kommuneadministrasjon, helse- og omsorg, skole, barnehage, frivilligheten og representanter for ungdomsrådet representert. I mars -2023 ble det satt ned en arbeidsgruppe bestående av følgende personer:

- Leder for gruppa: Oppvekstsjef Anita Juul Storeli
- Helse og omsorgssjef Bodil Johansen
- Integreringskonsulent Christian Tollefsen Aasen
- Styrer i Flå barnehage Inger Iren Listøen Halstensen
- Rektor ved Flå skole Guro Bottolfs Thalerud
- Miljøterapeut Marius Martinsen
- Koordinator Enhet ved Kirsti Amlie Ekeren
- Helsesykepleier Siv Merethe Glesne

Planen er orientert om i kommunestyret den 16.05.24. Planen er sendt på høring 19.juni, med høringsfrist 20.08.24. Planen er også presentert for elevrådet på Flå skole 13.06.24 og til ungdomsrådet i Flå kommune 29.05.24. I forbindelse med høringen har også foreldre i skole og barnehage fått tilsendt lenke til høringsinformasjonen på hjemmesiden. Innspillene fra høringen er bearbeidet nødvendige endringer er inkludert i planen som er lagt frem til behandling i kommunestyret 12.09.24. Planlegges årlig revidering fra høsten-25.

1.1 Barnets beste og FN sine bærekraftsmål

Alle kommuner skal arbeide etter FN sine konvensjoner og mål. Barnekonvensjonen sier at alle vedtak som gjelder barn skal ha ei barnets beste – vurdering. Dette er vi også forpliktet til gjennom Grunnloven, og da må en oppvekstplan ha dette. I en slik vurdering ligger også barnets stemme og retten til medvirkning (Regjeringen.no, 2022)

«Barnets beste: Ved handlinger og avgjørelser som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Barnevernets tiltak skal være til barnets beste. Hva som er til barnets beste må avgjøres etter en konkret vurdering. Barnets mening er et sentralt moment i vurderingen av barnets beste.» (Barnevernsloven, 2021, paragr. 1–3)

Kommuner er også forpliktet til å arbeide etter FN sine bærekraftsmål (FN-sambandet, 2015). I denne sammenhengen er det følgende mål som blir dekket av planen:

- 1: «1.2) Innen 2030 og i samsvar med nasjonale definisjoner, minst halvere andelen menn, kvinner og barn i alle aldre som lever i fattigdom.»
- 3: "Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder"
- 4: "Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle"
- 10: "Redusere ulikhet i og mellom land"

1.2 Målgruppe

Målgruppen for planen er alle som arbeider direkte med barn, unge og deres foresatte, den gjelder for politisk og administrativ ledelse og for alle som har kontakt med barn og unge i lokalsamfunnet. Det er de voksne som må endre praksis for at alle barn skal lykkes ut fra sine forutsetninger.

1.3 Hovedmål

At alle barn og unge i Flå opplever en god og inkluderende oppvekst på alle arenaer.

1.3.1 Strategiske mål

At Flå kommune:

- Har sosiale møtearenaer for trivsel og tilhørighet
- Har et systematisert forebyggende arbeid i barnets oppvekst.
- Har kvalitet i tjenestene, rett kompetanse for å avdekke og følge opp bekymringsfull utvikling

- Gir tidlig og får rask oppfølging ved bekymringsfull utvikling.
- Gir helhetlig og koordinert hjelp til barn, unge og deres familier ved vedvarende hjelpebehov

1.4 Brukermedvirkning

Flå kommune har intervjuet barn, unge og voksne fra ulike tjenester, ansatte og tjenestemottakere, fra helsestasjon, barnehage, skole, integrering, koordinerende enhet og frivilligsentralen. Vi har gjennom dette fått innsikt som en del av grunnlaget for utarbeidelse av planen. Resultatet av denne kan leses i Vedlegg 1: Intervju mal, med innspill.

1.5 Taushetsplikt, opplysningsplikt og meldeplikt.

I forbindelse med oppvekstreformen er det viktig at både foresatte og alle som arbeider med barn og unge har nok kjennskap til barnet til å gjøre en god jobb. Når en skal vurdere om det er taushetsplikt eller informasjonsplikt som gjelder, må en ta et barns beste-blikk og tenke på hva den voksne trenger å vite for å være en god forelder / foresatt eller en god tilsatt som skal lykkes i arbeidet. Lovverket er nå tydelig på at taushetsplikt ikke skal være til hinder for god samhandling til barnets beste. Se mer: [Veiledningsplikt, oppmerksomhetsplikt og taushetsplikt](#). (Helsedirektoratet, 2022)

1.6 Samhandlingsmodell

Samhandlingsmodellen skal hjelpe oss med å sikre tidlig identifikasjon og systematisk oppfølging av barn, unge og familier som har behov for hjelp, på tvers av tjenester og nivå.

Samhandlingsmodellen synliggjør blant annet hvordan planer, rutiner, møtearenaer og tiltak på de ulike nivåene i kommunen sikrer at utsatte barn, unge og familiene deres får rett hjelp til rett tid.

Videre hjelper modellen Flå kommune i arbeidet med å utvikle verktøy vi har for å bli oppmerksomme på og følge opp barn, unge og familier som har behov for hjelp. Samhandlingsmodellen skal bidra til å sette fokus på økt tverrfaglig samarbeid på tvers av tjenester og nivå. Økt kunnskap til våre ansatte og styrket brukermedvirkning til barn, unge og foreldre/foresatte er helt sentralt i dette arbeidet.

Når en uro/bekymring knyttet til barn/unge oppstår, skal man som hovedregel følge handlingsveilederen (Trygg Oppvekst, 2024). Se mer:

<https://tryggoppveksthallingdal.no/flaa/handlingsveilederen/>

Nivå 0: Avklarer om det er grunn til bekymring

Nivå 1: Beskriver innsats innenfor hver enkelt tjeneste

Nivå 2: Beskriver enkelt tverrfaglig samarbeid mellom fortrinnsvis to tjenester

Nivå 3: Beskriver mer omfattende tverrfaglig samarbeid mellom flere tjenester

2. Innsatsområder i Flå kommune

2.1 Inkludering

Et inkluderende fellesskap fremmer helse, trivsel og læring for alle. Inkludering er noe en opplever, det er mer enn en fysisk plassering sammen med andre. For å føle seg inkludert må en ha en opplevelse av å være en likeverdig del av aktiviteter sammen med andre. Aksept for at alle har sin naturlige plass i fellesskapet. Dette gjelder på alle arenaer barn og unge oppholder seg, både i ulike læringsaktiviteter og på fritiden. For at barn og unge skal oppleve seg inkludert, stiller det krav til hele lokalsamfunnet. Det forutsetter en felles visjon om inkludering. En bevisst holdning rundt inkludering er også en forebyggende aktivitet. Barn som opplever seg ekskludert vil ofte ty til negativ atferd for å få oppmerksomhet, eller i motsatt fall trekke seg vekk fra fellesskapet. (Statped, 2022c; Utdanningsdirektoratet, 2020)

Inkludering handler om å tilpasse læringsmiljøet til mangfoldet blant barn og elever, og gi alle en reel mulighet til å delta i det faglige og sosiale fellesskapet. I et inkluderende læringsmiljø har alle sin naturlige tilhørighet, og ingen betegnes som inkluderte. Hvordan kan vi sikre at vår tilrettelegging for et inkluderende læringsmiljø faktisk oppleves sånn fra barn og elevers side? Ifølge Barnekonvensjonen art. 3 har barn rett til å gi uttrykk for sitt syn i alle saker som angår dem selv, og deres synspunkter skal tillegges stor vekt (Regjeringen.no, 2022). For å kvalitetssikre vårt inkluderende læringsmiljø må det da etterspørres barnets og elevens subjektive opplevelse, både av det sosiale miljøet, det faglige og kulturelle miljøet og organisering av læringsmiljøet. Inkludering må arbeides med kontinuerlig, klarer vi å være like inkluderende på alle områder hele tiden? David Mitchell har gjennom forskning kommet fram til ti faktorer som må være til stede for å kunne si at man arbeider med inkluderende praksis i barnehage eller inkluderende undervisning i skolen. (Statped, 2022a, 2022b)

2.1.1 Mål

Barn og familier opplever:

- inkluderende praksis i barnehage og skole
- reel mulighet til å delta i sosiale fellesskap

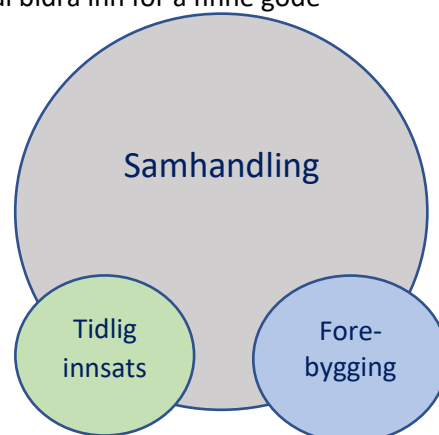
2.2 Tverrfaglig samhandling

Samhandling betyr å arbeide sammen for å løse en oppgave, og der alle har ansvar for å nå et felles mål. Alle er likeverdige parter, og en har ulik kompetanse som skal bidra inn for å finne gode løsninger. I samhandling tar vi hverandres perspektiv, er nysgjerrig på hverandre sine ferdigheter og kompetanse, og alle byr på sine ressurser. En forutsetning for å lykkes med samhandling er at det er gode møteplasser som har god kultur og struktur, med barnets beste som fokus og medvirkning som gjennomgående arbeidsmåte. (KS, 2022)

2.2.1 Mål

Barn og familier opplever at:

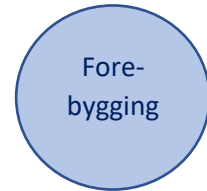
- den hjelpen de får er samordnet, koordinert og helhetlig
- medvirkning er reell

- alle deltakere er likeverdige parter
- de får adekvate råd og veiledning til barnets beste

2.3 Forebygging

Forebyggende aktiviteter skal redusere behovet for ekstra tiltak senere. Når barn opplever læring og mestring og følers seg sett og forstått, er det mindre sjanse for at de utagerer eller viser andre symptom på mistrives. (Meld. St. 6 (2019–2020), 2019)

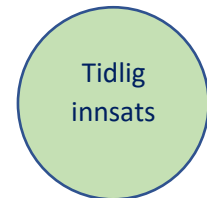
2.3.1 Mål

Barn og familier opplever at:

- forebyggende innsats reduserer behov for ekstra hjelp både for barn og familier
- forebyggende innsats er helhetlig og sammenhengende i oppvekstløpet

2.4 Tidlig innsats

Tidlig innsats er å gjøre de rette grepene til rett tid og med rett kompetanse. (Trygg Oppvekst, 2024)

2.4.1 Mål

Barn og familier opplever at tjenestene:

- har rett kompetanse til å fange opp hjelpebehov
- benytter hensiktsmessige kartlegginger
- innhenter nødvendig kompetanse
- har gode strukturer for samarbeid
- evaluerer tiltak

3 Tiltak i Flå kommune

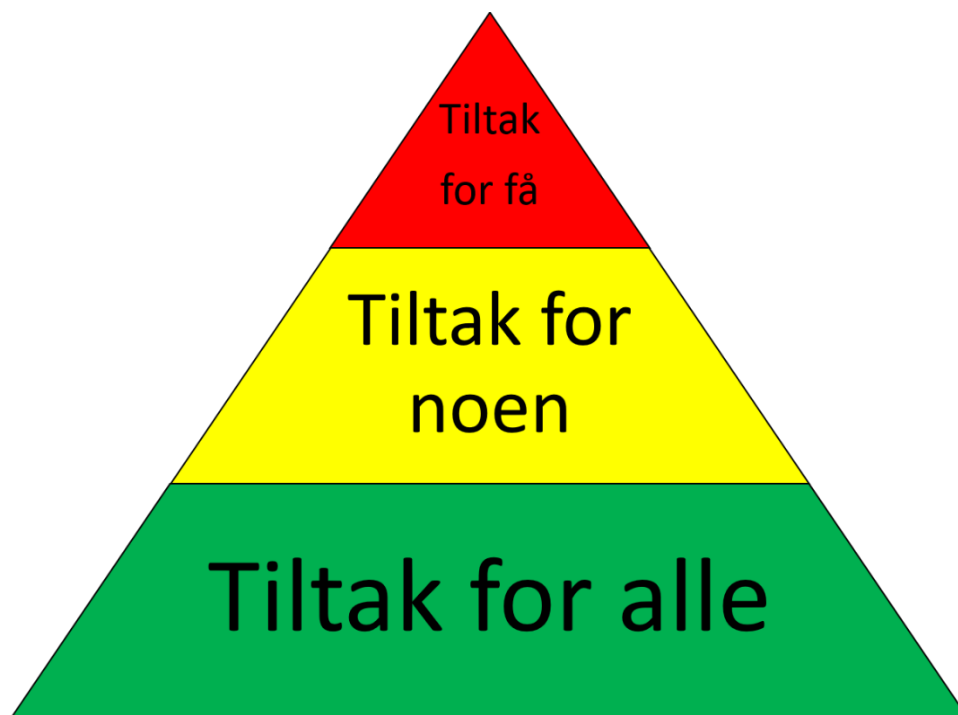
3.1 Hva er god hjelp, hva er gode tiltak?

God hjelp og gode tiltak er innsats som blir satt inn for at barnet/ungdommen/familien skal greie seg bedre, bli selvstendige og mestre livet sitt så godt som mulig ut fra de forutsetningene de har (KS, 2022).

Flå kommune skal ha en bred tiltaksvifte som treffer behovene til befolkningen. I tabellen under er tiltakene sortert og fargekodet, for å synliggjøre hierarkiet av tiltak. En slik liste vil være i kontinuerlig endring. Listen over tiltak er derfor ikke uttømmende, og kommunens tiltak for barn og unge skal være tilgjengelig på kommunens hjemmeside og oppdateres jevnlig. Et viktig ledd i det forebyggende arbeidet er å nå ut til innbyggerne med relevant og lett forståelig informasjon om kommunens tjenestetilbud. (Trygg Oppvekst, 2024)

3.2 Tiltakspyramiden

Tiltakene er inndelt i tre nivå med utgangspunkt i tiltakspyramiden:

Figur 1 Tiltakspyramiden (Utdanningsdirektoratet, 2023)

3.3 Tiltak for alle

Tiltak for alle er de grønne tiltakene i pyramiden. Det omfatter innsats rettet mot alle barn og unge og/eller deres foreldre uten at en har identifisert individer eller grupper med forhøyet risiko.

TILTAK	BESKRIVELSE / MÅL	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
SVANGERSKAPSOMSORGEN OG HELSESTASJON 0-5			
Konsultasjoner etter oppsatt program gravide	<p>Alle gravide og deres partnere tilbys oppfølging i svangerskapet av jordmor og består av 9 konsultasjoner inkludert fosterdiagnostikk.</p> <p>MÅL: å fremme helse og mestring, forebygge smittsomme sykdommer og avdekke svangerskapsrelaterte komplikasjoner (Helsedirektoratet, 2018)</p>	Jordmor	I gang
Fødselsforberedende kurs	<p>Alle gravide og deres partnere tilbys deltagelse på fødselsforberedende kurs (Nesbyen).</p> <p>MÅL: at de vordende foreldrene skal være best mulig forberedt på fødsel og foreldrerollen.</p>	Jordmor og helsesykepleier	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE / MÅL	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
Kartlegging av depresjon - samtale om psykisk helse hos mor i svangerskap og barseltid	Kartlegging av depresjonssymptomer hos gravide (ca uke 28) og barselkvinner (ca 6 uker etter fødsel) og samtale omkring psykisk helse. I Flå kommune brukes kartleggingsverktøyet Edinburgh Postnatal Depression Scale (EDPS) (Norsk Helse Informatikk (NEL), 2004) MÅL: avdekke tidlige tegn på svangerskap-/fødselsdepresjon og sårbar psykisk helsetilstand.	Svangerskapsomsorgen og helsestasjon 0-5	I gang
Helsestasjonskonsultasjoner barn 0-5 inkludert rutiner i henhold til <ul style="list-style-type: none"> - Tidlig inn, kartlegging rus, vold, psykisk helse - Foreldrepakka (Stine Sofie stiftelsen) forebygging vold 	Barn 0–5 år følger et standardisert program med 14 konsultasjoner, inkludert hjemmebesøk til nyfødte. MÅL: at foreldre opplever mestring i foreldrerollen, å bidra til godt samspill mellom foreldre og barn, å fremme fysisk, psykisk og sosial utvikling hos sped- og småbarn, å forebygge, avverge og avdekke vold, overgrep og omsorgssvikt, å avdekke fysiske og psykiske utviklingsavvik tidlig, og å bidra til at barn får oppfølging og henvises videre ved behov (Helsedirektoratet, 2017).	Helsesykepleier	I gang
Film: «I trygge hender»	Filmen «I trygge hender» med tilhørende refleksjonsspørsmål vises til foreldre på helsestasjonen ved 3-4 ukers konsultasjon. MÅL: å forebygge, avdekke og avverge vold.	Helsesykepleier	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE / MÅL	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
Foreldreveilednings kurs	<p>Kurs i Trygghetssirkelen (Circle of Security Parenting (COS-P) tilbys foreldre med barn i alderen 0-5 år</p> <p>MÅL: trygge foreldre i samspill og tilknytning med baret sitt.</p> <p>Foreldreveiledningsprogrammene planlegges å skulle nå ut til langt flere foreldre enn i dag</p>	Helsesykepleier	I gang
Barseltreff	<p>Foreldre med barn 0-1 år, ca en gang pr måned</p> <p>MÅL: nettverksbygging</p>	Helsesykepleier	I gang
Foreldrestøttende tiltak	<p>Lavterskel arena for møter mellom foreldre med, prosjekt 3 år</p> <p>MÅL: hovedvekt på nettverksbygging</p>	Prosjektleder i samarbeid med: helsestasjon Rus og psykisk helse Integreringstjenesten	2023-2025
Helsesykepleier i barnehagen	<p>Åpen konsultasjonstid for foreldre og barnehageansatte</p> <p>Samarbeid om språkkartlegging 2-åringer</p> <p>Samarbeid om motorisk utvikling 4-åringer</p> <p>MÅL: trygge barn i kontakt med helsesykepleier, lettere tilgang til veiledning</p>	Helsesykepleier i samarbeid med styrer i barnehagen	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE / MÅL	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
Foreldreveiledningsprogram NBO	Newborn Behavior Observation (NBO) er en metode for å veilede nybakte foreldre, i barnets første tre måneder. Målet i NBO er å øke foreldres sensitivitet overfor spedbarnets signaler og derigjennom fremme positivt samspill mellom foreldre og deres nyfødte.	Helsestasjonstjenester	Vurderes
OPPVEKST 10 MÅNEDER – 16 ÅR			
Barnehagens formålsparagraf	Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. (Barnehageloven §1 og §2).	Barnehage	I gang
Plan for et trygt og godt barnehagemiljø	<p>Barnehageansvarlige i Hallingdal har utarbeidet en plan for et trygt og godt barnehagemiljø. Planen er et verktøy for alle barnehagene i kommunene, i arbeidet med å forebygge og forhindre krenkende ord og handlinger mot barnehagebarn. Planen viser hvordan barnehagene arbeider med det psykososiale miljøet i barnehagen, hvordan de ansatte styrkes i arbeidet med inkludering og hvilke rutiner barnehagen har i arbeidet med forebygging og avdekking av mobbing.</p> <p>MÅL: Alle barn har ett barnehagemiljø som oppleves trygt og godt, der de kjenner seg inkludert.</p>	Barnehagestyrer Pedagoger	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE / MÅL	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
MITT VALG	<p>MITT VALG kursing for barnehageansatte, gir barnehagen verktøy som er med på å fremme barnas fysiske og psykiske helse. Gjennom MITT VALG programmet øver barn på å bygge vennskap, håndtere tanker og følelser, sette grenser for seg selv og respektere andres grenser og å etablere gode levevaner i trygge omgivelser.</p> <p>MÅL: gi barn gode sosiale og emosjonelle ferdigheter, økt selvrespekt og en god psykisk helse.</p> <p>https://www.determittvalg.no/barnehage/mitt-valg-i-barnehagen/</p>	<p>Barnehagestyrer Alle barnehageansatte.</p>	<p>Ønsket oppstart 2025.</p>
Språkstimulerende aktiviteter.	<p>Kommunen har spesial pedagog i barnehagen som sammen med styrer har et særskilt ansvar for språkarbeidet. Pedagogene arbeider kontinuerlig med språkarbeid i barnehagehverdagen.</p> <p>Språkgrupper: mindre grupper med ulike språkstimulerende aktiviteter.</p> <p>MÅL: Kartlegge og stimulere til språkutvikling</p>	<p>Barnehage</p>	<p>I gang</p>
“Skolegøy”	<p>Barnehage og ergoterapeut samarbeider om kartlegging og forberedende aktiviteter for skolestarterne.</p> <p>MÅL:</p>	<p>Barnehage Ergoterapeut</p>	<p>I gang</p>

TILTAK	BESKRIVELSE / MÅL	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
Inkluderende praksis	<p>Flå skole og barnehage satser, i samarbeid med de andre Hallingdalskommunene, på kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. (https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/lokal-kompetanseutvikling/kompetansepakken-inkluderende-praksis/)</p> <p>MÅL: Ha tilstrekkelig kompetanse tett på barna og elevene for å kunne forebygge, fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging.</p>	Barnehage Skole PPT	I gang
Foreldremøter	<p>Barnehagen og skolen gjennomfører foreldremøter hvor et av målene er å informere/veilede/skape dialog med foreldrene i aktuelle temaer. Ulike faggrupper bidrar i foreldremøtene.</p> <p><i>Skal utarbeide egen plan for foreldremøter fra 0-16 år.</i></p> <p>MÅL: Sikre gjennomtenkte og gode temaer til det beste for barna og de voksne.</p>	Barnehage Skole Skolehelsetjenesten PPT Politi SLT-kordinator MOT	I gang Plan utarbeides

TILTAK	BESKRIVELSE / MÅL	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
<p>Plan for overgang mellom barnehage og skole</p>	<p>Barnehagen og skolen samarbeider om å gjøre overgangen fra barnehage til skole så god som mulig. Plan for overgang mellom barnehage og skole (Flå kommune, 2023) blir gjennomgått hvert år for å hele veien sikre en god overgang.</p> <p>MÅL: Gi barn i Flå kommune en stabil og tilrettelagt overgang fra barnehage til skole. Barna skal oppleve overgangen fra barnehage til skole som spennende, utviklende, trygg og preget av mestring.</p>	<p>Barnehage Skole Helsestasjon</p>	<p>I gang</p>
<p>Foreldrenettverk – rusforebyggende arbeid</p>	<p>Flå skole, sammen med de andre skolene i Hallingdal, utarbeider en modell for foreldrenettverk og elever i forhold til rusforebyggende arbeid. Prosjektoppstart 2024 ledet av Hallinghelse, deretter implementeres som et varig tiltak.</p> <p>MÅL: Foreldrenettverk som sammen er med på rusforebyggende arbeid</p>	<p>Hallinghelse Skole Psykisk helse barn og unge</p>	<p>2025</p>
<p>Overordnet del av lærerplan (LK20)</p>	<p>Skolen skal legge til rette for læring for alle elever og stimulere den enkeltes motivasjon, lærelyst og tro på egen mestring. Flå skole jobber aktivt når det gjelder å legge til rette for et trygt, godt og inkluderende skolemiljø for alle elever.</p> <p>MÅL: Sikre elevenes trivsel, utvikling og læringsmiljø</p>	<p>Skole</p>	<p>I gang</p>

TILTAK	BESKRIVELSE / MÅL	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
<p>Plan for trygt, godt og inkluderende skolemiljø på Flå skole</p>	<p>Flå skole har utarbeidet en plan for et trygt, godt og inkluderende skolemiljø. Planen er et verktøy for alle ansatte i skolen i arbeidet med å forebygge og forhindre krenkelser. Planen viser hvordan skolene arbeider systematisk med det psykososiale miljøet, hvordan de ansatte styrkes i arbeidet mot mobbing og hvilke rutiner skolen har i arbeidet med å forebygge mobbing. (Flå skole, 2023)</p> <p>MÅL: Jobbe aktivt med skolemiljøet og være bevisst skolens aktivitetsplikt; følge med og fange opp - gripe inn – varsle - undersøke - sette inn tiltak og evaluere.</p>	<p>Skole – alle ansatte</p>	<p>I gang</p>
<p>Grunnleggende lese- og skriveopplæring</p>	<p>Flå skole har en overordnet lese- og skriveopplæringsansvarlig. Skolen har valgt å satse på begynneropplæringen ved å jobbe systematisk med tidlig innsats, tydelige planer og godt samarbeid i kollegiale.</p> <p>MÅL: Begynneropplæringen på Flå skole skal være forutsigbar, engasjerende, virkningsfull og leken.</p>	<p>1.-4. trinn Overordnet lese- og skriveopplæringsansvarlig</p>	<p>I gang</p>
<p>MOT «robust ungdom»</p>	<p>Flå skole har programmet «Robust ungdom 12-16» for ungdomsskoleelever. MOT er forankret i positiv psykologi. Fremfor å fokusere på negativ atferd, jobber MOT forebyggende og kontinuerlig med å forsterke den positive atferden vi ønsker mer av. MOT gir ungdom verdier og verktøy i det som kan være en krevende ungdomstid. (https://www.mot.no/programmer/ungdomsskole)</p> <p>MÅL: Styrke ungdommens robusthet</p>	<p>Ungdomstrinnet (Skole) MOT</p>	<p>I gang</p>

TILTAK	BESKRIVELSE / MÅL	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
MOT «skolen som samfunnsbygger»	<p>Flå skole ønsker programmet «skolen som samfunnsbygger»</p> <p>Kjernen i programmet er de tre relasjonsnormene; skape godfølelsen, vise bakgrunnsforståelse og praktisere tøff kjærlighet.</p> <p>Disse er systematisert gjennom det autoritative perspektivet og gjelder både klasseledelse og foreldrestil. Gjennom programmet forsterkes rektor som kulturbygger og MOT bidrar med foredrag til personalet og lokalsamfunnet. (https://www.mot.no/samfunnsbygger)</p> <p>MÅL: Skape en fellesforstått ansvarlighet for voksne rundt barn og unge.</p>	Rektor Skolen – alle ansatte MOT	Ønsket oppstart Høsten 2024
SUPER!!	<p>SUPER!! er et program for 1.-4. trinn som har til hensikt å bygge trygge og gode klassemiljø, og ivareta barns naturlige tendens til å like seg selv. I en «SUPERklasse» er alle like viktige og lærer om likeverd, tilhørighet og mangfold. Elevene øver og lærer om sosial kompetanse gjennom lek, refleksjon, undring og historier. De blir kjent med egne og andres følelser, selvregulering og lærer om hjernens magi. (https://www.mot.no/programmer/barneskole)</p> <p>MÅL: SUPER!! ønsker at hver enkelt elev skal forstå seg selv bedre, både alene og sammen med andre. Elevene får en bredere forståelse av egne følelser og reaksjonsmønstre.</p>	Småtrinnet (skole) MOT	Ønsket oppstart høsten 2025

TILTAK	BESKRIVELSE / MÅL	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
RØRE	<p>Flå skole er en RØRE-skole med fokus på fysisk aktivitet, mat og søvn for å skape bedre grunnleggende forutsetninger for læring på skolen. Gjennom RØRE-prosjektet integreres folkehelse og livsmestring i fag og i skolens helhetlige arbeid. Som RØRE-skole tilbyr skolen gratis frokost til alle elever fra 5.-10. klasse. (https://roreprosjektet.no/)</p> <p>MÅL: Alle elever, foresatte og ansatte er bevisst på hvordan fysisk aktivitet, gode søvnvaner og et godt kosthold er med på å sikre et godt læringsmiljø.</p>	Skolen Frokostassistent	I gang ved hjelp av prosjektmidler ut skoleåret 2023-24
«Delbart?»	<p>«Delbart?» er et undervisningsopplegg for barn og unge om deling av seksualiserte bilder. Undervisningsopplegget retter seg mot elever og foreldre til barn på nett. Det er et samarbeid mellom lokalt politi og skole, der elever og foresatte deltar hver for seg. (https://www.politiet.no/rad/trygg-nettbruk/delbart/)</p> <p>MÅL: Gjøre barn/ungdom med foresatte bevisst på lowverk og konsekvenser rundt deling av bilder på nett. Sikre trygg nettbruk</p>	Ungdomstrinnet (skole) Politiet Skolehelsetjenesten	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE / MÅL	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
SKOLEHELSETJENESTEN			
Individuelle konsultasjoner etter program Åpen konsultasjonstid	1.trinn: skolestartundersøkelse av alle førsteklasinger sammen med deres foresatte. 3.trinn: veiing og måling 8.trinn: helsesamtale. MÅL: Helsefremmende og forebyggende, kartlegge og avdekke eventuelle helseutfordringer. Vold, overgrep og omsorgssvikt tema i alle i konsultasjonene - forebygge, avverge og avdekke (Helsedirektoratet, 2017).	Helsesykepleier i samarbeid med skolen	I gang
Undervisning	2.trinn: tema kosthold og tannpuss, samarbeid med tannpleier 3.trinn: tema vold, overgrep og omsorgssvikt 5.og 6.trinn: tema pubertet og psykisk helse, Uke 6 8.trinn: samliv og seksualitet, Uke 6, #psyktnormalt: undervisning, lærere, foreldre og elever. 9.trinn: Samliv og seksualitet, Uke 6 10.trinn: tema, repetisjon samliv og seksualitet, Uke 6	Helsesykepleier i samarbeid med skolen	I gang
Fortsatt i trygge hender	I 2023 lanseres en ny versjon av <i>i trygge hender</i> , utarbeidet for å støtte skolehelsetjenesten i arbeidet med å forebygge, avdekke og avverge vold mot barn i barneskolen.	Skolehelsetjenesten	Vurderes

TILTAK	BESKRIVELSE / MÅL	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
FRITID			
Aktivitetstilbud	Allidrett , fotball, fotballskole, ski, friidrett, 4H, svømmehall, wakesurf og e-sport/gaming i samarbeid med Ungdommens Frivilligsentral. MÅL: Fremme fysisk aktivitet, lek og moro	Idrettslaget Flå kommune Ungdommens Frivilligsentral	I gang
Kulturskoletilbud	Mulig å delta på dans, korps, individuell instrumentopplæring, musikk for alle. Etter skoletid på Nesbyen, enkelte tilbud på Flå. MÅL: deltakelse og opplæring i kulturelle aktiviteter for alle	Flå og Nesbyen kommuner	I gang
Klubben i Flå	Juniorklubb: arrangeres for elever fra 5.-7. klasse én gang i uka etter skoletid. Målet er å samle barn i sosialt samspill, lek, spill og fysisk aktivitet i forlengelse av skoledagen. Ungdomsklubb: arrangeres for ungdom fra 13-18 år. Klubben er åpen hver mandag og annenhver fredag kveld. Ungdomskafé: et tilbud til ungdommer etter skoletid én gang i uka. Her legges det til rette for rolige og trygge samtaler, samt mat og hygge i fellesskap. MÅL: at barn og ungdom skal ha et sted å være i trygt samspill med andre ungdommer.	Ungdommens frivillighetssentral	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE / MÅL	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
Sommergøy	Diverse aktiviteter og turer. Tilbudet varierer fra år til år.	Ungdommens frivillighetssentral	I gang
Foreldrestøttende tiltak	<p>Lavterskel arena for møter mellom foreldre med hovedvekt på nettverksbygging, ulike aktiviteter og temakvelder, kan variere gjennom året.</p> <p>MÅL: styrket mestring av foreldrerollen gjennom deltakelse i sosialt samvær, samtaler og aktiviteter sammen med andre foreldre.</p>	<p>20% prosjektlederstilling</p> <p>Tverrfaglig samarbeid med: Helsestasjonstjenestene Frivilligsentralene Integreringstjenesten Rus og psykisk helse Eventuelt andre relevante</p>	I gang, prosjekt 2023-2025
Bibliotek	<p>Åpent for alle, etablert et gamingrom. Åpent to langdager pr uke. Benyttes som skolebibliotek av Flå skole</p> <p>MÅL: møteplass og tilgang til bøker og blader tilpasset den enkeltes nivå og behov, fremme lesing, læring og utvikling.</p>	Flå kommune	I gang
BUA-ordningen	<p>Tilgang til gratis utlån av diverse utstyr til ulike aktiviteter som sykkel, ski, fiske, overnattingsturer, skøyter m.m.</p> <p>MÅL: frihet til å prøve ulike aktiviteter som krever utstyr uten å måtte kjøpe selv. Alle kan inkluderes i aktiviteter som skjer lokalt.</p>	Flå Frivilligsentral	I gang

3.4 Tiltak for noen

Det er de gule tiltakene i pyramiden. Det er tiltak rettet mot grupper med kjent og/eller forhøyet risiko for å utvikle problemer. Tiltakene her skal motvirke negativ utvikling hos barn og unge og/eller deres foreldre.

TILTAK	BESKRIVELSE/MÅLGRUPPE	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
SVANGERSKAPSOMSORGEN / HELSESTASJONSTJENESTER / PSYKISK HELSE BARN OG UNGE			
Familieveiledning	<p>Et lavterskeltilbud for familier med barn og ungdom i alderen 0-18 år. Familieveileder som kan gi foreldre råd og veiledning, for eksempel med utfordringer om samspill, grensesetting og det å være foreldre. Kan også gi veiledning i vanskelige livssituasjoner og bidra til at familier får kontakt med andre aktuelle tjenester. Foreldre kan selv ta kontakt for hjelp og det er ikke ventelister</p> <p>MÅL: Forebyggende og tidlig hjelp til sårbare familier.</p>	Helsestasjonstjenesten / psykisk helse barn og unge	I gang
Aktiviteter og oppfølging i regi av miljøterapeut - prosjekt	<p>Individuell oppfølging og ulike gruppetilbud og arrangementer. Unge som har utfordringer med blant annet dårlig selvbilde, utenforskap, mobbing, gruppepress, kroppspress, sosiale medier, skolesituasjonen, hjemmesituasjonen. Ungdom og foreldre kan selv ta kontakt, eller formidles fra skole og skolehelsetjenesten</p> <p>MÅL: Forebyggende og tidlig hjelp og støtte til sårbare barn og unge</p>	Miljøterapeut i samarbeid med skolen og helsesykepleier	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE/MÅLGRUPPE	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
Oppfølging av barn og unge i skolealder med psykiske utfordringer	<ul style="list-style-type: none"> - Kartlegge utfordringer/vansker - Gi individuelle støttesamtaler - Gruppesamtaler i samarbeid med skole, ved utfordringer knyttet til miljø/relasjonelle/sosiale vansker - Etablere foreldresamarbeid <p>MÅL: følge opp, støtte og veilede barn og unge som strever</p>	Helsestasjonstjenester Psykisk helse barn og unge Skole PPT	I gang
Familievernkontoret Ringerike og Hallingdal	For par/familier/foreldre med oppfølgingsbehov Samarbeidsdager ca. 1 dag pr måned på Flå. Tilbud om oppfølging lokalt i samarbeid med lokal tjenesteyter MÅL: tidlig hjelp med konflikter, strev i familie/parforhold.	Jordmor Helsesykepleier Psykisk helse Andre	I gang
Helsestasjon for ungdom (HFU)	HFU skal være spesielt oppmerksomme på ungdom som har indikasjoner på utfordringer relatert til psykisk helse, seksuell helse, rus og voldsproblematikk, eller kan være utsatt for vold, overgrep og omsorgssvikt, og skal tilby oppfølgende samtaler til disse ved behov. HFU skal henvise til og eventuelt bistå ungdommen i å ta kontakt med aktuelle tjenester og tilbud.	Helsestasjonstjenester	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE/MÅLGRUPPE	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
Samarbeidsmøte helsestasjon/ legekantor/ integreringstjenesten	Integreringstjenesten informerer om ventede bosettinger. Det samarbeides om innkalling til helsesamtaler og foreldreveiledning. Oppfølging oppgaver og vurdering av tiltak. Møtes hver 14.dag.	Helsestasjonstjenesten Legekantor Integreringstjenesten	I gang
OPPVEKST 10mnd – 16 år			
Kartlegging av barn med faglige og/eller sosiale utfordringer	PPT skal foreta sakkyndige vurderinger der barnehageloven og opplæringsloven krever det. Mål: Utrede forutsetninger for og utbytte av å delta i det ordinære tilbudet og anbefale tilrettelegging for et forsvarlig tilbud.	PPT Barnehage Skole	I gang
Samarbeidsmøter individnivå	Presisering av ulike tverrfaglige samarbeidsmøter på individnivå, det er utarbeidet «Rutiner for møter ved samarbeid på individnivå»	Alle faginstanser	I gang
Tverrfaglig team barnehage	Møtearena for ansatte som jobber med barn i 0-5 år. MÅL: å kunne gi en bred og tverrfaglig drøfting/ veiledning og/ eller rådgivning til ansatte. For ansatte som jobber med barn i barnehagealder. Drøfte saker, uro. Tidlig og helhetlig innsats. Ansatte melder inn saker til drøfting. Bli kjent med hverandres tjenester, oppgaver, roller og ansvar. Samarbeid til beste for barn og deres familier - Individnivå - systemnivå	Barnehagestyrer Pedagoger Helsesykepleier Psykisk helse barn og unge Kontaktperson i PPT for barnehage Barnevernet Koordinerende enhet	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE/MÅLGRUPPE	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
PPT - veiledningsteam barnehage	<p>PPT observerer og veileder ansatte i barnehagen på forespørsel. Veiledningen kan være på individsaker eller systemsaker.</p> <p>MÅL: Utvikling av barnehagen som organisasjon.</p>	Barnehage PPT	I gang
Språktrening	<p>Språktrening: en - tre barn på gruppe med språkstimulerende aktivitet direkte rettet mot en kartlagt språkutfordring.</p> <p>Mål: Kartlegge og stimulere til god språkutvikling</p>	Barnehage styrer Spesial pedagog Pedagog	I gang
Tverrfaglige team skole	<p>Flå skole har et tverrfaglig team som møtes hver fjerde uke. I dette forumet kan ansatte drøfte saker som omhandler elevenes trivsel, utvikling og læringsmiljø, både på system- og individnivå. Saker som skal drøftes om enkeltelever behandles anonymt eller med informert samtykke.</p> <p>MÅL: Bli kjent med og dra nytte av hverandres tjenester, oppgaver, roller og ansvar. Tidlig og helhetlig samarbeid på tvers av tjenester er til det beste for barn, unge og deres familier.</p>	Kontaktlærer Sosialpedagogisk rådgiver Rektor Skolehelsetjenesten Psykisk helse barn og unge PPT Barnevern Koordinerende enhet	I gang
Skolemiljø og aktivitetsplikten	<p>Ved mistanke eller varsel om at en elev opplever et utrygt skolemiljø, drøftes saken i team bestående av kontaktlærer, sosialpedagogisk rådgiver og rektor.</p> <p>MÅL: Sette i verk en god undersøkelsesfase, samt utarbeide helhetlige og gode tiltak i samråd med lærerne, eleven og foresatte.</p>	Rektor	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE/MÅLGRUPPE	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
Dysleksivennlig skole	<p>Flå skole er sertifisert som dysleksivennlig skole, fra 2019. Skolen er i kontinuerlig arbeid i samråd med Dysleksi Norge om tilrettelegging og rettigheter i forbindelse med barn med dysleksi. (https://dysleksinorge.no/dysleksivennlig-skole/)</p> <p>MÅL: Legge til rette for og sikre god opplæring til barn med lese- og skrivevansker, dysleksi og ev. andre språkvansker.</p>	Spesialpedagogisk koordinator Rektor	
Lese- og begrepskurs	<p>Flå skole tilbyr systematiserte lese- og begrepskurs til elever der PPT anbefaler dette i sin sakkyndige vurdering, samt til elever der kartlegging viser at behovet for intensiv kursing er til stede.</p> <p>MÅL: Bedre lese- og begrepsopplæring, samt legge til rette for leseglede og mestring på elevenes nivå.</p>	Spesialpedagogisk koordinator Lese- og begrepspedagog	I gang
PPT i skole	<p>PPT skal være tett på skoler for å bidra til bedre kvalitet både på det ordinære og det spesialpedagogiske tilbudet. De bistår barnehage og skole på systemnivå, både i møter og kurs med personalet, og i veiledning på klasse/gruppenivå. PPT har egne kontaktpersoner for PPT i skolen</p> <p>MÅL: Tverrfaglig samarbeid som i større grad skal forebygge og tilpasse tilbudene/tiltakene til mangfoldet i elevgruppa og enkelteleven.</p>	PPT Skole	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE/MÅLGRUPPE	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
Støtte og avlastning i hjemmet	<p>Tidsbegrenset lavterskel hjelp uten søknad, venteliste og vedtak. Et støttetilbud til familier i en sårbar fase, at noen er tilstede i hjemmet og avlaster eller gir praktisk bistand.</p> <p>Ved vedvarende/omfattende behov, vedtakspiktig: sende søknad om avlastning / praktisk bistand opplæring.</p>	Helsestasjonstjenestene / psykisk helse barn og unge.	I gang
Integreringsprogram for barn og unge	Integreringstjenesten samarbeider med skole og barnehage om oppstart og er med i jevnlig oppfølgingsmøter gjennom barnets første år i kommunen. Integreringstjenesten opererer som bindeledd mellom bosatt familie og kommunale tjenester frem til barn og foreldre har forutsetning til selv å føre kommunikasjon med skole, barnehage og andre.	Integreringstjenesten Skolen Barnehagen	Oppstart høst -24, avhenger av godkjenning og bemanning

3.5 Tiltak for få

Dette er de røde tiltakene i pyramiden. Det er tiltak rettet mot individer med høy risiko eller klare tegn på problemer. Tiltak rettet mot ungdom med begynnende rusproblemer eller tiltak rettet mot barn og unge med symptomer på psykiske vansker er eksempler på indisert forebygging.

TILTAK	BESKRIVELSE/MÅLGRUPPE	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
Behandling og oppfølging av lette til moderate psykiske lidelser og rusproblematikk hos barn og unge: <ul style="list-style-type: none"> - Angst - Depresjon - Lettere psykiske vansker - Skolevegring 	Behandling av lettere til moderate psykiske plager i kommunehelsetjenesten jf. Prioriteringsveileder: « <i>Psykisk helsevern barn og unge</i> » (Helsedirektoratet, 2015) <ul style="list-style-type: none"> - Tverrfaglig samarbeid jf samhandlingsmodell - Henvise til andre tjenester dersom oppfølgende samtaler og/eller iverksatte tiltak ikke har ønsket effekt Videre arbeid: <ul style="list-style-type: none"> - tydeliggjøre hjelpetiltak - tydeliggjøre tverrfaglig samarbeid rundt målgruppen - tydeliggjøre koordineringsansvar - enes om felles retning i arbeidet 	Psykisk helse barn og unge	I gang
FACT-ung (Flexible Assertive Community Treatment = fleksibelt aktivt behandlingsteam)	FACT-ung teamet er tverrfaglig sammensatt og skal gi et integrert og langvarig behandlingstilbud til ungdom i alderen 12-24 år med store og sammensatte behov. FACT ung-team skal bygge på ungdommenes ønsker, behov og ressurser, samt sikre god samhandling.	Psykisk helse	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE/MÅLGRUPPE	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
Koordinerende enhet	Koordinerende enhet har ansvar for oppnevning av koordinator/ barnekoordinator og individuell plan og skal sikre samordning av tjenestene for personer med langvarige og koordinerte tjenester. Ved behov for koordinator/barnekoordinator/ IP sendes henvendelse til Koordinerende enhet.	Alle instanser som jobber rundt barnet. Personen selv/ foresatte	I gang
Koordinator/ barnekoordinator	En koordinator skal bidra til å sikre helhetlig og koordinerte tilbud til personer fra flere fagområder, nivåer og sektorer. En barnekoordinator bistår på samme måte, men hjelpen ytes da i større grad til familien som har eller venter barn med alvorlig sykdom skade eller nedsatt funksjonsevne. Koordinator gjelder for alle som oppfyller retten uavhengig alder, mens barnekoordinator gjelder frem til 18 år.	Koordinerende enhet	I gang
Individuell plan	Alle som har behov for langvarige og koordinerte helse- og omsorg- og velferdstjenester, har rett til å få utarbeidet en individuell plan. Planen er et verktøy for samarbeid mellom den som mottar tjenester og ulike tjenesteytere. Planen skal beskrive personens behov og mål. Hvilke tiltak som iverksettes, hvem som er ansvarlig for hva, og evalueres.	Koordinerende enhet Koordinator/ barnekoordinator	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE/MÅLGRUPPE	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
Koordineringsmøte	<p>Koordineringsmøte er et møte på kommunalt nivå som tillegges ansvar for planlegging av tjenester og oppfølging av den enkelte person. Bruk av koordineringsmøte er en god arbeidsform som anbefales for å belyse helheten, koordinere samarbeid og gi koordinerte tjenester.</p> <p>Hensikten med å opprette en koordineringsgruppe er å koordinere det tverrfaglige samarbeidet for personer med mange tjenester - sikre brukermedvirkning, riktige tjenester, ansvarsfordeling og relevant informasjonsflyt.</p>	Koordinator/ barnekoordinator	I gang
Fastlegetjenesten	<p>Ved mistanke om at et barn eller ungdom er utsatt for vold, overgrep eller omsorgssvikt, har fastlegen plikt til å iverksette sikringstiltak. Fastlegen må også vurdere om det er behov for henvisning til psykisk helsetjeneste i kommunen eller BUP.</p>	Fastlegetjenesten	I gang
Oppfølging av sårbare gravide og foreldre	<p>Psykiske helseproblemer hos mor kan svekke mor-barn relasjonen og ha negative effekter på barns helse og utvikling. Jordmor skal gjennom konsultasjoner i svangerskapsomsorgen kartlegge sårbarhetsfaktorer hos den gravide (Helsedirektoratet, 2018). Jordmor og helsesykepleier samarbeider om oppfølging. Fødeavdeling, psykisk helse voksne og BUP er andre relevante aktører.</p>	Svangerskapsomsorgen Fastlege Helsestasjon	I gang

TILTAK	BESKRIVELSE/MÅLGRUPPE	ANSVARLIG FOR TILTAKET	STATUS
Støttesamtaler eller henvisning videre – depresjon i svangerskap/barseltid	<p>Dersom jordmor/helsesykepleier avdekker score på EPDS som indikerer depressive symptomer hos den gravide/nybakt mor, skal jordmor/helsesykepleier følge opp med støttesamtaler.</p> <p>Ved behov og med samtykke fra den gravide/mor, kan jordmor/helsesykepleier initiere samarbeid med fastlege, psykisk helse voksne eller BUP.</p> <p>Ved høy depresjonsscore eller andre moderate til alvorlige psykiske utfordringer skal den gravide henvises videre til fastlege eller spesialisthelsetjeneste.</p>	Helsestasjonstjenesten	I gang
Tiltak i barnevernet	Målgruppen til barneverntjenesten spisses mot kjernebarnevern og de aller mest sårbare familiene som krever særlig kompetanse og spesialiserte tiltak inn mot målgruppen. Mulighet for å tilpasse tiltakene ut fra familiens behov for kompetanse og tett oppfølging er et viktig element i dette, for at man skal nå målet om at færre barn må flyttes ut av hjemmet. Når barn må flyttes ut av hjemmet for perioder er det særlig viktig å kunne gi bistand til familien som kan bidra til gjenforening innen kort tid. Oppfølging og veiledning av de midlertidige hjemmene/fosterhjemmene er viktig for å sikre godt samarbeid, god oppfølging og unngå brudd.	Barneverntjenesten	I gang

Referanseliste

Barnevernsloven. (2021). *Lov om barnevern (LOV-2021-06-18-97)*. Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-97>

Flå kommune. (2023). *Plan for overgang mellom barnehage og skole (7. utg.)*.

Flå skole. (2023). *Plan for trygt, godt og inkluderende skolemiljø på Flå skole*.

FN-sambandet. (2015). *FNs bærekraftsmål*. FN-sambandet. <https://fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Folkehelseloven. (2012). *Lov om folkehelsearbeid (LOV-2011-06-24-29)*. Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29>

Glesne, S. M. (2024). *Oversiktsdokument for folkehelsen i Flå 2024-2027*. Flå kommune.

<https://www.flaa.kommune.no/siteassets/plan-og-regulering/oversiktsdokument-folkehelse-2024-2027.pdf>

Hallingdalskommunene. (2024). *Interkommunal handlingsplan for forebyggende arbeid for barn og unge i risiko 2024—2027*.

Helsedirektoratet. (2015). *Psykisk helsevern for barn og unge*. Prioriteringsveileder.

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/prioriteringsveiledere/psykisk-helsevern-for-barn-og-unge>

Helsedirektoratet. (2017). Helsestasjon 0–5 år. I *Helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom*. Nasjonal faglig retningslinje.

<https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten/helsestasjon-05-ar>

Helsedirektoratet. (2018). *Svangerskapsomsorgen* (Nasjonal faglig retningslinje).

<https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/svangerskapsomsorgen>

Helsedirektoratet. (2019). *Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge*.

<https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/tidlig-oppdagelse-av-utsatte-barn-og-unge>

- Helsedirektoratet. (2022). *Veileder: Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier*.
<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/samarbeid-om-tjenester-til-barn-unge-og-deres-familier>
- Helsedirektoratet. (2023). *Psykisk helsearbeid barn og unge*. Nasjonal veileder.
<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/psykisk-helsearbeid-barn-og-unge>
- KS. (2022). *Samhandling som virkemiddel*. KS. <https://www.ks.no/fagomrader/innovasjon/tiltak-som-virker/samhandling-som-virkemiddel/>
- Meld. St. 6 (2019–2020). (2019). *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO* [Stortingsmelding]. Kunnskapsdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-6-20192020/id2677025/>
- Norsk Helse Informatikk (NEL). (2004, desember 22). *Edinburgh postnatal depresjonsskår*. NHI.no.
<https://nhi.no/skjema-og-kalkulatorer/kalkulatorer/psykiatri/edinburgh-postnatal-depresjonsskar>
- Regjeringen.no. (2022, november 21). *FNs konvensjon om barnets rettigheter* [Redaksjonellartikkel].
Regjeringen.no; regjeringen.no. <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/innsiktsartikler/fns-barnekonvensjon/fns-konvensjon-om-barnets-rettigheter/id2511390/>
- Statped. (2022a). *David Mitchells ti faktorer i barnehagen*.
<https://www.statped.no/temaer/inkludering2/david-mitchells-ti-faktorer-i-barnehagen/>
- Statped. (2022b). *David Mitchells ti faktorer i skolen*.
<https://www.statped.no/temaer/inkludering2/david-mitchells-ti-faktorer-i-skolen/>
- Statped. (2022c, august 1). *Hva er inkludering?* Statlig spesialpedagogisk tjeneste.
<https://www.statped.no/temaer/inkludering2/hva-er-inkludering/>
- Trygg Oppvekst. (2024). *Trygg oppvekst—Handlingsveilederen*. Tryggoppvekst i Flå.
<https://tryggoppveksthallingdal.no/flaa/handlingsveilederen/>

Utdanningsdirektoratet. (2020). 3.1 Et inkluderende læringsmiljø | udir.no. I *Læreplan LK20—
Overordnet del*. <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/3.-prinsipper-for-skolens-praksis/3.1-et-inkluderende-laringsmiljo/?lang=nob>

Utdanningsdirektoratet. (2023). 7. Utredning av aktuelle tiltak. I *Oppdrag 2022-027 om fravær i
grunnskolen og videregående skole*. Utdanningsdirektoratet. <https://www.udir.no/om-udir/udirs-svar-pa-oppdrag-fra-kunnskapsdepartementet/fravar/anbefalinger-til-veien-videre/7.-utredning-av-aktuelle-tiltak/>